

Meditatie

Satans tactiek

„Want ziet, de goddelozen spannen de boog, zij schikken hun pijlen op de pees, om in het donkere te schieten naar de oprechten van harte.”
Psalm 11:2

David is wel gevallen, maar hij behield de kennis dat men God vertrouwen moet en dat God een goede Vader is. Indien hij het geloof verloren had, zou hij niet meer uit zijn val hebben kunnen opstaan. Saul is een man geweest die op zijn werken vertrouwde. Hij beleed wel zijn zonden, maar deed het niet met een oprecht hart. Waar hij rechtvaardigen vindt die er hun goede werken op na houden, maakt de duivel zich niet druk, maar wel daar waar het Woord opgang maakt. Wanneer ogen en handen rechtvaardig zijn, daar trekt hij zich niets van aan. Als het hart maar niet rein is. In het donker schieten zij immers naar de oprechten. In het donker, dus heimelijk ja, want dat is de tactiek van de duivel. Als het midden op de dag was, was het niet zo moeilijk om te strijden tegen de duivel en de sekten. Maar de duivel neemt een woord uit de Schrift, neemt mooie woorden over God en over de Heilige Geest op zijn lippen en zweert bij zijn eigen geweten. En dan vallen er dadelijk al velen om. Men mag er daarom wel goed op toezien hoe en op welke wijze de ketters God aanroepen. Let er ook eens op of de paus het niet op dezelfde manier doet. Pas op, want dit is nu dat schieten vanuit het verborgene!

Maarten Luther,
predikant te Wittenberg

("Preek over Psalm 11", 1525)

Beroepingswerk

PROTESTANTSE KERK IN NED.

Aangenomen: naar Pernis (herv.), W. Geerlof te Zwartsluis (herv.).
Bedankt: voor Wierden (herv.), J. C. van Trignt te Papendrecht (herv.).

HERSTELD HERVORMDE KERK

Aangenomen: naar Nieuw-Lekkerland e. o., kand. J. van Meggelen te Alblasserdam.

GEREF. GEMEENTEN

Bedankt: voor Vlaardingens, J. J. Tanis te Middelburg-Zuid.

GEREF. GEMEENTEN IN NED.

Bedankt: voor Ochten, M. Krijgsman te Arnhemuiden.

OUD Geref. GEMEENTEN IN NED.

Beroepen: te Oldebroek, P. van Veen te Benthuizen.

>>>rd.nl/beroepingswerk voor actueel beroepingswerk. Een bericht doorgeven? kerk@refdag.nl of 055-5390238.

Afscheid/intrede

OUD Geref. GEMEENTEN IN NED.

Intrede: (21 oktober) te Echteld, G. Gerritsen te Salford (Canada).

Voor meer kerknieuws zie pag. 15, 19.

LUNTEREN. De hersteld hervormde mannenbond hield zaterdag in Lunteren zijn landelijke toogdag. Spreker in de ochtendbijeenkomst was ds. A. C. Rijken. 's Middags sprak dr. W. van Vlastuin (foto). De lezingen gingen over de Heilige Geest in de heilshistorie en in de heilsorde. beeld Niek Stam

Heilshistorie vormt gouden draad

Van een medewerker

LUNTEREN. Bestaat er een heilsgeschiedenis en wat houdt dat dan precies in? Wat is het werk van de Heilige Geest in de heilsgeschiedenis? Deze vragen wierp ds. A. C. Rijken zaterdag op in zijn lezing op de landelijke toogdag van de hersteld hervormde mannenbond.

Op de vierde landelijke toogdag van de mannenbond van de Hersteld Hervormde Kerk luisterden zo'n 130 mannen naar twee lezingen over de Heilige Geest in de heilshistorie en in de heilsorde. Na elke lezing werden de ingediende vragen beantwoord. Ds. A. C. Rijken, die over "De Heilige Geest in de heilshistorie" sprak, omschreef heilsgeschiedenis als „de geschiedenis van de verlossing van de mens uit de zonde.” Hij stelde dat de Heilige Geest in zowel het Oude als het Nieuwe Testament meer dan een kracht is: Hij is een Persoon. De

predikant was het daarom oneens met de oudtestamenticus dr. A. Th. Vriezen die beweert dat de Heilige Geest wel als kracht maar niet als Persoon in het Oude Testament voorkomt. In navolging van Calvijn wees ds. Rijken erop dat de Bijbel in principe altijd over een drie-enige God spreekt, hoewel in sommige gevallen een bepaalde Persoon met nadruk genoemd wordt. Ds. Rijken adviseerde bij de Bijbelstudie op de mannenverenigingen Schrift met Schrift te vergelijken. De gouden draad van het werk van de Heilige Geest is in heel de heilsgeschiedenis op te merken. Dat is de gouden draad in de geschiedenis van Israël, met als grote markeringsmomenten de heilsfeiten zoals uittocht, terugkeer uit de ballingschap en de komst van de Verlosser. Het is Gods Geest Die volgens ds. Rijken „de gouden draad van de heilshistorie spint, waarbij ook na de uitstorting van de Heilige Geest op Pinksteren mannen en

vrouwen worden ingeschakeld om het Evangelie vanaf Jeruzalem tot de einden der aarde te verspreiden.” Ds. Rijken wees op de gereformeerd vrijgemaakte theoloog dr. K. Schilder, die nadruk legde op de heilshistorische lijn, ook in de prediking. Volgens ds. Rijken moet enerzijds in de preek het heilshistorische aspect volledig gehonoreerd worden, maar anderzijds bestaat toch het gevaar van enkel uitwendige prediking. Ds. Rijken bepleitte een gouden middenweg tussen overmatige verinnerlijking enerzijds en louter objectivisme anderzijds. In de middaglesing van dr. W. van Vlastuin over "De Heilige Geest in de heilsorde" stond het toepassende werk van de Heilige Geest in de gelovige centraal. De docent aan het hersteld hervormd seminarie startte met de uitleg van de Heidelbergse Catechismus over de bekering (zondag 33). Naar aanleiding van Galaten 5 besprak dr. W. van Vlastuin enkele vruchten van de Geest.

Hij wees erop dat de liefde niet de enige, maar wel de eerste en daarom een zeer belangrijke vrucht van de Geest wordt genoemd. „Liefde, lijdzaamheid en zachtmoedigheid leert een christen in gemeenschap met Christus beoefenen. In deze welvaartstijd mag best worden benadrukt dat de matigheid ook een vrucht van de Heilige Geest is. Het geluk van een christen hangt niet af van omstandigheden. Omdat zijn schat in de hemel is, weet de gelovige om te gaan met overvloed, alsook met gebrek.” Ten slotte wees dr. Van Vlastuin op de relatie met de schepping. „De Heilige Geest is nauw betrokken bij de schepping. In de herschepping wordt een mens ook van het materialisme bekeerd. Materialisme is niet zozeer die zucht naar goederen en overdaad, maar meer de zonde de schepping los van de Schepper te zien. Daarom verlangt iedere gelovige naar het moment dat het zuchten van de schepping zal ophouden.”

Onderzoek naar kerkbrand

Redactie kerk

ANZEGEM. Een ontplofte verwarmingsketel vormt mogelijk de oorzaak van de brand donderdag, waarbij de monumentale kerk in het Belgische Anzegem compleet verwoest werd.

Dat blijkt uit het eerste onderzoek naar de oorzaak van de brand in de Sint-Jan-de-Doperkerk, waarvan het oudste gedeelte dateerde uit de twaalfde eeuw. Het onderzoek naar de brand wordt nog voortgezet. De kerk brandde donderdagavond in een uur tijd volledig uit.

Daarbij stortte ook de torenspits in. De brandende kerktoeren was van kilometers afstand te zien. Omwonenden werden geëvacueerd vanwege instortingsgevaar. Het vuur werd ontdekt door leden van een koor dat donderdagavond in de pas gerestaureerde kerk zou repeteren. Toen de koorleden het kerkgebouw binnengingen, hing er rook. Al snel signaleerden de koorleden brand op een balkon boven in de kerk. De gealarmeerde brandweer wist het razendsnel om zich heen grijpende vuur niet bedwingen.

>>>rd.nl/anzegem voor een video.

ANZEGEM. Brand in de kerk in de Vlaamse plaats Anzegem donderdagavond. De kerk werd compleet verwoest door het vuur. beeld via youtube.com

Boekencentrum komt met nieuwe "Christelijke ethiek"

Redactie kerk

ZOETERMEER. Bij uitgeverij Boekencentrum staat een nieuwe "Christelijke ethiek" op stapel, vergelijkbaar met de "Christelijke dogmatiek" die twee jaar geleden verscheen en een groot succes werd. De ethici prof. dr. Theo Boer (PThU) en prof. dr. Gerard den Hertog (TUA) gaan het boek schrijven.

Met de "Christelijke ethiek" komt volgens de uitgever een handboek beschikbaar dat bruikbaar is voor universiteiten en hogescholen, en ook voor geïnteresseerden in allerlei ethische vraagstukken. De verschijning staat gepland voor de eerste helft van 2017.

De insteek van de nieuwe uitgave is „orthodox met een open houding”, meldt het persbericht van de uitgeverij. Het boek zal „stevige doordenking van fundamenteel-ethische vraagstukken” combineren met de behandeling van praktische vragen waarmee mensen in de samenleving te maken hebben. Beide auteurs hebben op het terrein van ethiek hun sporen verdiend. Prof. dr. Th. A. Boer is universitair docent ethiek aan de Protestantse Theologische Universiteit in Groningen en daarnaast bijzonder hoogleraar ethiek van de zorg aan de Theologische Universiteit Kampen (Lindeboomleerstoel). Prof. dr. G. C. den Hertog is hoogleraar systematische vakken aan de Theologische Universiteit Apeldoorn.

Hoewel de auteurs elk een aantal hoofdstukken schrijven, staan ze samen voor de volledige inhoud. Prof. Boer: „We hebben het boek in twee delen verdeeld: een historisch en systematisch deel, en een toegepast deel waarin praktische vragen aan bod komen.”

In het eerste deel gaat het over de wortels van de christelijke ethiek, via een historisch en systematisch overzicht. „Denk aan de verhouding tot de klassieke theologie en filosofie, Augustinus, Thomas van Aquino, de reformatoren. Hoe zit het

Prof. Boer.
beeld Dick Vos

bouwwerk van de christelijke ethiek in elkaar, waar steunt het op, waar houdt het rekening mee, waar leidt het toe?” Het tweede deel van

het boek behandelt praktische kwesties rond een groot aantal thema's: vragen rond levensbegin en levenseinde, zorg, milieu, overheid, oorlog en vrede, relaties, economie. De beide delen van het boek moeten onderling hecht verbonden zijn: het eerste deel wordt naar de praktijk toe geschreven, in het tweede deel vindt steeds terugkoppeling plaats.

Qua opzet is het boek vergelijkbaar met de twee jaar geleden verschenen "Christelijke dogmatiek", geschreven door de

„Als auteurs staan we allebei op een stevige confessionele basis”

hoogleraren G. van den Brink en C. van der Kooi. Dat boek is goed verkocht: inmiddels ligt de vierde druk in de boekhandel. Net als de "Christelijke dogmatiek" is de nieuwe "Christelijke ethiek" bedoeld voor studenten, geïnteresseerde gemeenteleden en theologen.

Het nieuwe handboek moet in een behoefte voorzien. Prof. Boer: „Er is de laatste jaren wel het een en ander verschenen op het gebied van de toegepaste ethiek, bijvoorbeeld over euthanasie, of over ongewenste kinderloosheid, of over duurzaamheid. Maar het ontbreekt aan een diepergaand overzichtswerk.”

Of het boek de opvolger zal worden van het boek "Grondslagen christelijke ethiek" van prof. J. Douma? „Ja en nee. Het team van auteurs is deze keer breder”,

Prof. Den Hertog.
beeld RD, Anton Dommerholt

denkt prof. Boer. „Douma schreef een voortreffelijk boek, maar dankzij de –zeker toen nog– aanwezige scheidslijnen tussen kerkverbanden bereikte hij

niet de breedte van heel kerkelijk Nederland. Daarom is er nu bewust gekozen voor een combinatie van iemand uit de Christelijke Gereformeerde Kerken en iemand uit de Protestantse Kerk in Nederland. Maar we vertegenwoordigen niet het grijze midden, we staan allebei op een stevige confessionele basis.”

Verschillen zijn er wel tussen beide auteurs, maar die liggen volgens prof. Boer vooral op het vlak van hun verschillende deskundigheid: „Den Hertog is op het terrein van historisch en systematisch onderzoek beter, ik heb de meeste ervaring met toegepaste ethiek. Hij zal dus de hoofdauteur zijn van veel hoofdstukken in het eerste deel, ik in het tweede deel, waarbij we steeds samen verantwoordelijk blijven voor de inhoud.”

Verder benadrukt prof. Boer vooral de „congenaliteit” tussen beide auteurs: „We werken al jarenlang voortreffelijk samen in de landelijke Werkgroep Theologische Ethiek, waarvan ik voorzitter ben. Allebei vinden we dat het historische christendom het verdient om serieus genomen en geactualiseerd te worden, dat het christelijk geloof iets toevoegt aan de moraal, maar ook dat we de natuurlijke moraal serieus moeten nemen.”

De auteurs willen de komende jaren hun oor te luisteren leggen bij hun toekomstige lezerspubliek. Welke vragen leven er, op welke terreinen is er behoefte aan doordenking? Prof. Boer: „Dat kan op verschillende manieren: via een oproep in de krant, via Twitter, een blog, een focusgroep. Daarover denken we nog na.”

Impressie Betekenisvolle verhalen

NET Foundation helpt wereldwijd theologische opleidingen om digitaal onderwijs op te zetten. Directeur ir. R. H. Warnaar doet verslag van zijn bezoek aan Pakistan.

„U mag hier overal op de compound van het gastenverblijf rondlopen, zelfs om 3 uur 's nachts, maar het terrein mag om veiligheidsredenen niet verlaten worden.” Tijdens een rondje op de compound snelt een bewaker toe om mij een stoel aan te bieden, als ik ergens wat langer stilsta om verwonderd naar drie arenden te kijken die in de bomen zitten. Tussen de vijgenbomen zie ik een opeenhoping van zand in de vorm van een net afgesloten graf. De wacht legt uit dat dit een namaakgraf is om buurtbewoners af te schrikken als ze over de muur

klimmen en zich het stuk grond zouden willen toe-eigenen.

's Morgens word ik opgehaald voor de kerkdienst in een mooi en historisch gebouw uit 1853, achter slagbomen met bewakers. Nog maar een jaar geleden werd er in Peshawar een zware bom-aanslag gepleegd op een kerk. Het gevolg: 117 doden en 162 gewonden. In het gastenverblijf las ik daarover een verslag, eindigend met de vertroostende passage uit Openbaring 7 over de schare die niemand tellen kan, die uit de grote verdrukking komende, staat voor de troon van Lam.

Deze ochtend wordt het heilig avondmaal bediend. Bij het naderen van de tafel trekken de leden hun schoenen of sandalen uit, „want deze grond is heilig” (Jozua 5). Ook verwijst de voorganger in zijn toespraak naar Johannes 13, waar de Heere Jezus de sandalen uitdoet van Zijn discipelen om hun voeten te wassen. „God is heilig, maar in Zijn liefde voor zondaren daalde Zijn Zoon af naar deze wereld om te dienen en Zijn leven te geven.”

Na afloop lunch ik bij de predikant thuis. Hij uit bezorgdheid over het gebrek aan kennis in veel gemeenten. „De Pakistaanse christenen nemen te gemakkelijk de cultuur over van de moslims: vasten, religieuze liturgieën en rituelen en het heilig verklaren van het Boek, maar zonder er veel in te lezen.” We hopen en bidden dat onze samenwerking met deze broeders vrucht zal dragen.

Gezond eten

De belangstelling van de consument voor "eerlijke, biologisch verantwoorde" producten groeit nog steeds. Logisch, want mensen willen graag gezond blijven en als het even kan ook oud worden.

De levensmiddelenbranche heeft inmiddels ook ontdekt dat er met het label "eerlijk, ambachtelijk, zonder toevoeging van geur- en smaakstoffen" fors geld valt te verdienen. De klant blijkt best een paar euro meer te willen betalen als op het product het etiket "duurzaam" is geplakt. Al is het natuurlijk wel bizar dat voedsel duurzaam wordt genoemd als men bedenkt dat het spoedig wordt vermalen door de kiezen van een smuller en wordt doorgeslikt door een tevreden eter. Maar goed, een aansprekende term stimuleert blijkbaar zowel de omzet als de eetlust.

De toenemende belangstelling voor verantwoord voedsel is niet alleen het gevolg van het feit dat mensen tegenwoordig meer aandacht geven aan het onderhoud van hun lichaam dan vroeger. Ze heeft ook stellig te maken met de uitkomsten van vele onderzoeken die er de afgelopen jaren zijn gehouden naar de effecten van voedselaanpassingen met behulp van geur- en smaakstoffen. Die hebben allerlei alarmbellen doen rinkelen. Om een voorbeeld te noemen: sommige smaakversterkers blijken helemaal niet zo onschuldig te zijn als vaak wordt gedacht.

Het is te gemakkelijk om te stellen dat dergelijke "extra's" aan het voedsel zijn toegevoegd op initiatief van de levensmiddelenbranche en dat de klant daar het slachtoffer van is geworden. Dat is niet eerlijk.

Ook de consument heeft boter op zijn hoofd. Neem bijvoorbeeld hoe mensen vaak reageren als er aan een krop sla of aan een peer een klein bruin plekje zit. Die kopen ze niet. De groente en het fruit moeten er gaaf uitzien. Terwijl iedereen weet dat zo'n klein plekje de smaak of de voedingswaarde niet aantast.

Klant heeft gestimuleerd dat teler en fabrikant er alles aan doen voedsel mooier te maken

Was het vroeger heel gebruikelijk dat groenteboeren sla, andijvie of kool met een vlekje verkochten, nu raken ze die aan de straatstenen niet kwijt. Gevolg: dat handelaren en in hun kielzog kwekers zich gaan toeleggen op het telen en verhandelen van gave producten. Een deel van de rasveredeling, niet alle, is erop gericht een mooi product

te maken. En als dit ten koste gaat van smaak of voedingswaarde, dan is dat jammer of we vullen het aan met supplementen. Eenzelfde verhaal zou kunnen worden afgestoken als het gaat om de veehouderij en de vleesproductie.

Heel merkwaardig is dat de consument die kiest voor biologisch geteelde groente het plotseling wel accepteert wanneer er iets mankeert aan het uiterlijk van het product. „Dat hoort nu eenmaal bij onbespoten groente”, is dan de laconieke reactie. Inderaad, daar hoort dat bij. Maar had de consument dat niet eerder moeten ontdekken?

Sommige biologische boeren stellen dat ze niets anders doen dan de methoden van hun grootvader volgen: geen gebruik van veredeld zaad, geen gebruik van landbouwgif. Gewoon de natuur haar gang laten gaan. Met als gevolg: een product waar inderdaad uiterlijk iets aan mankeert. Toch is de klant tevreden. Want de smaak is raak.

Vandaag op RD.nl

Het podiumprogramma van de **gezinsbeurs Wegwijs** in Rotterdam is vanaf morgen tot en met zaterdag live te volgen via rd.nl/wegwijs2014.

De webredactie van rd.nl selecteert wekelijks de **mooiste en opvallendste foto's**. Bekijk ze via rd.nl/week42.